

Rentador de can Xiol

Lliçà de Vall

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Sector sud del terme municipal. Barri Xiol. Camí de can Coll.
Alçada: 96

Coordenades:

Latitud: 41.58033
Longitud: 2.23876
UTM Est (X): 436543
UTM Nord (Y): 4603462

Classificació

Número de fitxa 08108 - 59
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 08107A008000490000HH
Fitxes associades:

[Barri Xiol](#)

[Mina de can Coll](#)

[Can Victorino](#)

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dc., 12/01/2022 - 13:21

Descripció

Rentador o safareig emplaçat al barri Xiol, pocs metres darrera la casa de can Ton i can Vitorino, que antigament havia estat un molí fariner. Es nodreix amb aigua que prové de la mina de can Coll, que discorre en paral·lel al camí que anava antigament cap a la masia de can Coll, que es troba uns 500 m al nord. El rentador es troba adossat a un marge del camí i té una planta rectangular força allargada (mesura 7 metres de llarg per 0,45 d'ample). És obrat, o probablement refet, amb ciment i té una lleixa inclinada feta de maons. L'aigua entra directament de la mina pel costat nord i, pel costat oposat, segueix soterrada cap a can Ton i can Vitorino, mentre que un ramal és desviat lateralment cap a una petita bassa o estany on actualment hi ha oques. És l'antiga bassa del molí.

Història

En un principi en aquest indret hi havia el mas o la casa Xiol. Ja apareix documentada en el fogatge de 1553 com a casa de Jaume Colomer, àlies Xiol. Al segle XIX la casa pertanyia a can Coll i hi habitava un masover.

Per aquest sector hi passa la mina de can Coll, que té un origen com a mínim a l'època medieval. La primera referència documental que se'n coneix és un establiment fet pel Reial Patrimoni l'any 1398. Al seu inici tenia com a finalitat principal proporcionar la força motriu per fer anar els diversos molins que es trobaven al llarg del seu curs i, secundàriament, crear algun petit regadiu. Amb els anys l'aigua de la mina es va utilitzar per a d'altres funcions: el regadiu es va ampliar amb una horta d'extensió considerable a la part final del canal. La mina també proveïa les diverses basses d'amarar cànem, un conreu que va ser molt important a la zona fins a principis del segle XX, un pou de glaç a can Coll i diversos safarejos o rentadors.

En aquest sector la mina nodria un molí fariner (el molí de can Xiol, situat a l'actual casa de cal Vitorino) i el rentador. El molí ja està documentat a la segona meitat del segle XVIII. Del rentador no en coneixem notícies antigues. Sabem que el rentador de les Casetes, de característiques similars, fou construït pels volts de 1910. Probablement el rentador de can Xiol es va construir també en aquesta època, encara que no es pot descartar que fos una mica anterior.

A redós de can Xiol s'hi va anar construint la resta del barri, probablement a finals de segle XVIII o principis del XIX, ja que moltes de les cases ja consten a l'Apeo o registre municipal de finques de l'any 1818. En aquest rentador hi anaven a feinejar les dones del barri Xiol i de més enllà.

Bibliografia

GARCIA-PEY, Enric (1999). *Lliçà d'Avall/de Vall. Recull onomàstic*. Ajuntament de Lliçà de Vall. P. 251.

